

ผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลที่มีต่อประโยชน์ของรายงานทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทย

Effect of Information Disclosure on Financial Reporting Benefit of Food or Beverages Business in Thailand

ปรวีณา เรือจันทน์¹, ศรีรุ่งรัตน์ สุตสมบุญ² และวิชญ์ สุमितสุวรรณ³

Parweena Ruechanthuk, Seerunrat Sodsomboonand, Vissanu Zumitzavan

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลที่มีต่อประโยชน์ของรายงานทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทย จำนวน 155 คน การเปิดเผยข้อมูลได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ ที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประโยชน์ของรายงานทางการเงิน ผลการวิจัย พบว่าการเปิดเผยข้อมูล ด้านความครบถ้วนของข้อมูล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประโยชน์ของรายงานทางการเงินโดยรวม ด้านประโยชน์การประเมินกระแสเงินสด ด้านการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ ด้านการแสดงผลการดำเนินงานด้านการแสดงสถานะทางการเงินและการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิของกิจการและด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรของกิจการ ดังนั้น ผู้บริหารของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม จึงควรให้ความสำคัญและส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้เกี่ยวข้องและสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันในอนาคตต่อไป

คำสำคัญ: การเปิดเผยข้อมูล, ประโยชน์ของรายงานทางการเงิน, ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

Abstract

The purpose of this study is to investigate the effects of Information disclosure on financial reporting that would be of benefit to Food and Beverages Businesses in Thailand. The Data was collected from 115 space Executive Accounting Food and Beverages Businesses. Information disclosure was an independent variable related to the financial report. The results indicated that: 1) Information disclosure completeness had a positive relationship with the financial report - cash flows evaluation,

¹ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master's Student of Accounting Program, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

² Lecture, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

economic resources, organizational performance, financial position, changer of company and responsibilities of administrators in management of business. Executives may need to consider their support in revealing the information about the higher level of the trustworthiness of the stakeholders as well as sustaining the competitive advantage to the organization overall.

Keywords : Information Disclosure, Financial Reporting Benefit, and Food and Beverages Business

บทนำ

เนื่องจากในปัจจุบันสภาพการแข่งขันทางธุรกิจที่มีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องทำให้องค์กรจำเป็นต้องมีการวางแผนการดำเนินงานและเตรียมความพร้อมรับมือกับเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในการดำเนินธุรกิจจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลทางการเงินเพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกิจการ องค์กรที่ดำเนินธุรกิจต้องมีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจได้ในด้านการดำเนินงานองค์กรต้องมีการวางแผนเพื่อรองรับกับผลกระทบดังกล่าว เช่นวางแผนด้านการส่งออก ด้านการจัดทำบัญชี เป็นต้นซึ่งผลกระทบดังกล่าว ส่งผลต่อการส่งออกสินค้าของไทยรวมทั้งไทยยังเจอมาตรการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่างๆ สินค้าหลักที่ไทยส่งออกไปสหรัฐอเมริกาที่จะได้รับผลกระทบ คงหนีไม่พ้นสินค้าสิ่งทอ สินค้าเกษตรโดยเฉพาะสินค้า กุ้ง ไข่ และข้าวหอมมะลิ การส่งออกชิ้นส่วนยานยนต์การส่งออกปลาทูน่ากระป๋อง สินค้าเหล็ก และสินค้าสับประรดกระป๋อง(ชเนศ กองประเสริฐ,2550:เว็บไซต์)ดังนั้น ในการดำเนินธุรกิจจึงต้องมีการวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินอยู่ได้การเปิดเผยข้อมูลของธุรกิจส่วนใหญ่ยังคงเสนอรายงานประจำปี ซึ่งการแสดงผลข้อมูลทางการเงินและเหตุการณ์ในอดีตหรือรอบปีที่ผ่านมาในรูปแบบลักษณะที่ให้ประโยชน์แก่ผู้ใช้ไม่เพียงพอส่งผลทำให้ผู้ใช้ข้อมูลนั้นเข้าใจผิดและนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจผิดพลาดได้(চারী হিরীষ্ম রত্নীและคณะ 2549 : 27)

การเปิดเผยข้อมูล (Information Disclosure) เป็นการแสดงข้อมูลการเงินและข้อมูลอื่นอย่างชัดเจนเพียงพอที่จะสนองความต้องการขั้นต่ำสุดของผู้ใช้ข้อมูล เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดในการพิจารณาและทำการตัดสินใจ โดยใช้คำศัพท์ เชิงอรรถ รายงานของผู้สอบบัญชี หรือวิธีการเปิดเผยข้อมูลโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควรเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการรายงานทางการเงินซึ่งจะแสดงข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการและตอบสนองต่อผู้ใช้ข้อมูลทุกประเภท ให้สามารถประเมินผลการบริหารอันเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2553.เว็บไซต์) ตัวเลขที่ปรากฏในงบการเงิน และข้อความต่างๆ ในหมายเหตุประกอบงบการเงินถือเป็นข้อมูลอีกประเภทหนึ่ง ที่ผู้ใช้ควรให้ความสนใจศึกษาควบคู่ไปกับตัวเลขในงบการเงินด้วย เพราะข้อมูลในหมายเหตุประกอบของงบการเงินจะช่วยช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงตัวเลขที่ปรากฏ ในการจัดทำและ ผู้ใช้งบการเงินต้องมีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจที่ตนเองสนใจ มีความตั้งใจที่จะศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ โดยการเปิดเผยข้อมูลจะต้องคำนึงถึง ความเพียงพอของข้อมูล (Sufficiency) ความถูกต้องตามควรของข้อมูล (Accuracy) และความครบถ้วนของข้อมูล (Completeness) (ศศิวิมล มีอำพล,2546:79) งบการเงินนอกจากจะเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญของนักลงทุนแล้ว ข้อมูลที่ได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินสามารถนำมาใช้

ในการตัดสินใจลงทุนได้ เพราะระบบการเงินสามารถสะท้อนถึงผลการดำเนินงานของกิจการ ที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ จะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าปัจจุบันกิจการมีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องทำการแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ข้อมูลนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้ใช้ โดยจะช่วยให้ผู้ใช้ระบบการเงิน สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง แม่นยำมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ของรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Benefit) เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่สนใจในกิจการ การรายงานข้อมูลทางการเงินของกิจการโดยนำเสนอข้อมูลที่มีแบบแผน ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจได้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการลงทุนในปัจจุบันและอนาคต ประโยชน์ของรายงานทางการเงินสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจลงทุนไม่ว่าจะเป็น ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ และผู้ใช้ระบบการเงินให้ทราบถึงความมั่นคง สภาพคล่อง ความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการ โครงสร้างทางการเงิน และความสามารถของกิจการในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ผู้มีส่วนได้เสียจะได้ใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีในรายงานทางการเงินในการประเมินสภาพการณ์ในอนาคต ในการดำเนินธุรกิจ กิจการต้องสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน ข้อมูลที่นำเสนอต้องมีความน่าเชื่อถือและนักลงทุนต้องได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลา เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับธุรกิจของตนเอง ดังนั้นในทางบัญชีกิจการต้องแสดงข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้เป็นประโยชน์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร (ศศิวิมล มีอำพล, 2546:79) ข้อมูลทางการเงินบัญชีที่ปรากฏในรายงานทางการเงินจึงควรเกิดประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ประโยชน์ในการประเมินกระแสเงินสด การใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ การแสดงผลการดำเนินงาน การแสดงสถานะทางการเงินและเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิของกิจการ ความรับผิดชอบของผู้บริหารในการบริหารในการบริหารทรัพยากรของกิจการ (เมธากุล

เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันทพร, 2544:453)

ในการดำเนินกิจการจำเป็นต้องมีการบริหารงาน เพื่อให้กิจการประสบผลสำเร็จโดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานด้านบัญชีซึ่งเป็นหัวใจหลักของกิจการ ในการดำเนินงานจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินบัญชีซึ่งจะต้องเป็นไปอย่างถูกต้อง ทันเวลา และมีความเชื่อถือได้ ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มเป็นอีกธุรกิจหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และจะต้องเติบโตเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรและตามกำลังการซื้อของประชาชน และยังมีปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่เป็นตัวกระตุ้นตลาดของสินค้าภายใต้สภาพแวดล้อมของการแข่งขันที่สูงมาก ในการดำเนินงานต้องมีการวางระบบการจัดการการปฏิบัติงานทางด้านการบัญชีการรายงานผลการดำเนินงานให้เป็นปัจจุบัน มีการรายงานข้อมูลที่มีคุณภาพ มีความถูกต้อง เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี เพื่อส่งเสริมให้ธุรกิจมีประสิทธิภาพ (วนันพรณ์ ชื่นพิบุรณ์, 2552:1) สิ่งสำคัญ ในการดำเนินงานผู้ประกอบการต้องเผชิญกับต้นทุนวัตถุดิบที่มีความผันผวนทางด้านราคา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงาน และการบริหารงานภายในธุรกิจ การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการตัดสินใจในการดำเนินงานต่อไป

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลที่มีต่อประโยชน์ของรายงานทางการเงินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าการเปิดเผยข้อมูลมีผลกระทบต่อประโยชน์ของรายงานทางการเงินหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทยผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะสามารถเป็นข้อมูลในการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานให้กับธุรกิจต่าง ๆ ในอนาคต ผู้บริหารสามารถใช้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานให้มี

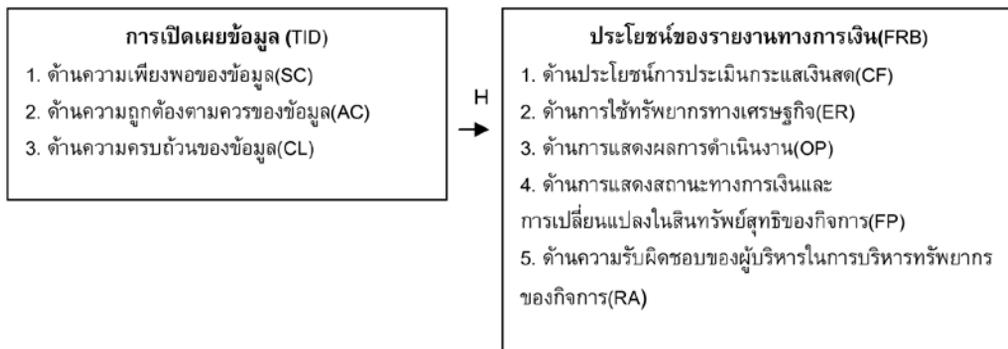
ประสิทธิภาพ และสามารถวางแผนการดำเนินงานเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วพร้อมกับหาวิธีป้องกันและหาแนวทางแก้ไขต่อไป

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ และมีผลกระทบต่อประโยชน์ของรายงานทางการเงิน จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

รูปภาพประกอบ 1

โมเดลการเปิดเผยข้อมูลและประโยชน์ของรายงานทางการเงิน

1. การเปิดเผยข้อมูล (Information Disclosure) หมายถึง การแสดงข้อมูลการเงินและข้อมูลอื่นอย่างชัดเจนเพียงพอที่จะสนองความต้องการขั้นต่ำสุดของผู้ใช้ทางการเงิน เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดในการพิจารณาเพื่อทำการตัดสินใจ โดยใช้คำศัพท์ เชิงอรรถ รายงานของผู้สอบบัญชี หรือวิธีการเปิดเผยข้อมูลโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควรเปิดเผยข้อมูลที่ดี ประกอบด้วย (ศศิวิมล มีอำพล, 2546: 79)

1.1 ความเพียงพอของข้อมูล (Sufficiency) หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลให้เพียงพอตามมาตรฐานทางด้านบัญชีเพื่อไม่ให้ผู้ใช้ทางการเงินเกิดการเข้าใจผิด

1.2 ความถูกต้องตามควรของข้อมูล (Accuracy) หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลที่ทำให้ผู้ใช้ทางการเงินเข้าใจถึงรายละเอียดรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่ต้องการให้แสดงหรือควรที่จะแสดง

1.3 ความครบถ้วนของข้อมูล (Completeness) หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลทุกรายการที่เกี่ยวข้องแต่ ข้อมูลที่เปิดเผยนั้นไม่ควรมากเกินไปซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี เนื่องจากทำให้ข้อมูลหมดความสำคัญและทำให้เกิดความยากลำบากในการตีความ

2. ประโยชน์ของรายงานทางการเงิน
ประโยชน์ของรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Benefit) หมายถึง ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่สนใจในกิจการ การรายงานข้อมูลทางการเงินของกิจการโดยนำเสนอข้อมูลที่มีแบบแผน ผู้ใช้สามารถนำไปใช้แล้วเกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ ประกอบด้วย (เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันทเพชร, 2544: 453)

2.1 ด้านประโยชน์การประเมินกระแสเงินสด (The Benefit of Cash Flow Evaluation) หมายถึง งบการเงินควรเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการลงทุนในปัจจุบันและอนาคต เพื่อช่วยประเมินความสามารถของกิจการที่พึงได้รับในอนาคต

2.2 ด้านการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (The Usage of Economic Resource) หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่น่าเสนอในงบการเงินจะช่วยให้ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ และผู้ใช้งบการเงินทราบถึงความมั่นคง สภาพคล่อง ความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการ และโครงสร้างทางการเงิน

2.3 ด้านการแสดงผลการดำเนินงาน (The Representation of Organizational Performance) หมายถึง ข้อมูลทางการเงินการบัญชีในการประเมินสภาพการณ์ในอนาคต หรือประเมินผลกำไรในอนาคต

2.4 ด้านการแสดงสถานะทางการเงินและการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิของกิจการ (The Representation of Financial Status and the Transformation of Company Net Asset) หมายถึง ข้อมูลที่ผู้ใช้งบจะทราบว่ากิจการมีฐานะทางการเงินเป็นอย่างไร ณ วันที่เสนอรายงานได้แก่ ข้อมูลของสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ และการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น

2.5 ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรของกิจการ (The Responsibility of Executive in Managing Organizational Resource) หมายถึง การประเมินผลการบริหารงาน หรือความรับผิดชอบของผู้บริหารรวมถึง การจัดการดูแลการใช้สินทรัพย์ให้เป็นไปตามความรับผิดชอบของเจ้าของ และการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพจากข้อมูลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลที่มีต่อประโยชน์ของรายงานทางการเงินว่ามีความสัมพันธ์หรือผลกระทบกับ

ธุรกิจหรือไม่ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้สมมุติฐาน คือ

สมมุติฐานการวิจัย: การเปิดเผยข้อมูลมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประโยชน์ของรายงานทางการเงิน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทย จำนวน 12,027 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2553: เว็บไซต์) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทย จำนวน 400 คนโดยเปิดตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 42) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Radom Sampling) โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด เมื่อครบกำหนดตามระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามตอบกลับ 155 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ครบถ้วน สมบูรณ์โดยคิดเป็นอัตราตอบกลับร้อยละ 38.75 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ยอมรับได้ตามที่ Aaker, Kumar และ Day (2001) ได้เสนอว่า การส่งคืนของแบบสอบถามอย่างน้อยอัตราร้อยละ 20 จึงเป็นที่ยอมรับได้

2. การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

การเปิดเผยข้อมูลเป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านความเพียงพอของข้อมูล ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดทำบัญชี ความถูกต้อง การปฏิบัติหน้าที่ และการรายงานผลการดำเนินงาน

2) ด้านความถูกต้องตามควรของข้อมูล ประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล มานำเทคนิค

มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน และการจัดทำรายงาน
ที่ถูกต้อง

3) ด้านความครบถ้วนของข้อมูล ประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับ ความครบถ้วนของข้อมูล การแสดงข้อมูลตามหลักของบัญชี และการแสดงข้อมูลทางบัญชีตามมาตรฐานที่รองรับทั่วไป

ประโยชน์ของรายงานทางการเงินเป็นตัวแปรตาม ซึ่งจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านประโยชน์การประเมินกระแสเงินสด ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับ การวางแผนเกี่ยวกับเงินสด การพยากรณ์กระแสทุน และการบริหารเงิน 2) ด้านการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับ การนำเสนอข้อมูลเชิงเศรษฐกิจ การนำเสนอข้อมูลที่สะท้อนสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต 3) ด้านการแสดงผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับ ความสามารถในการลดค่าใช้จ่ายและการเพิ่มผลกำไรในอนาคต

4) ด้านการแสดงผลสถานะทางการเงินและการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิของกิจการ ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับ โครงสร้างทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไร การวิเคราะห์สภาพคล่องของกิจการและ

5) ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรของกิจการประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับ การวางแผนในการดำเนินงาน การควบคุมงบประมาณ และการจัดระบบในการมอบหมายงาน

3. ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งการเปิดเผยข้อมูล ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.754 - 0.835 และประโยชน์ของรายงานทางการเงินได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.780 - 0.885 ซึ่งหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.802-0.843 ส่วนประโยชน์ของรายงานทางการเงิน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.813 - 0.865

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณทดสอบผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลที่มีต่อประโยชน์ของรายงานทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทยซึ่งเขียนเป็นสมการ ดังนี้

$$\text{สมการที่ 1 } \text{Financial Reporting Benefit} = \beta_0 + \beta_1 \text{SC} + \beta_2 \text{AC} + \beta_3 \text{CL} + \varepsilon$$

ผลลัพธ์จากการวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลและประโยชน์ของรายงานทางการเงิน

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
การเปิดเผยข้อมูล			
1. ด้านความเพียงพอของข้อมูล	4.00	0.56	มาก
2. ด้านความถูกต้องตามควรของข้อมูล	3.98	0.58	มาก
3. ด้านความครบถ้วนของข้อมูล	4.07	0.59	มาก
โดยรวม	4.01	0.50	มาก
ประโยชน์ของรายงานทางการเงิน			
1. ด้านประโยชน์การประเมินกระแสเงินสด	3.90	0.55	มาก
2. ด้านการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ	3.80	0.60	มาก
3. ด้านการแสดงผลการดำเนินงาน	3.75	0.63	มาก
4. ด้านการแสดงสถานะทางการเงินและการเปลี่ยนแปลง ในสินทรัพย์สุทธิ	3.85	0.56	มาก
5. ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากร ของกิจการ	3.85	0.62	มาก
โดยรวม	3.83	0.47	มาก

จากตาราง 1 พบว่า 1) ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลโดยรวม และรายด้านทุกด้าน ได้แก่ 1) ด้านความพอเพียงของข้อมูล 2) ด้านความถูกต้องตามควรของข้อมูล และ 3) ด้านความครบถ้วนของข้อมูล อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของกิจการถือว่ามี ความสำคัญในการตัดสินใจของนักลงทุน ข้อมูลที่ได้ทำให้ทราบฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการและถือว่าการเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันทพร (2547 : 6-4) กล่าวว่า การเปิดเผยข้อมูล กิจการควรเปิดเผยข้อมูลทางการเงินให้ครบถ้วน การแสดงผลการดำเนินงาน และข้อมูลที่เปิดเผยต้องเป็นข้อมูลที่ไม่ว่าให้กิจการได้รับความเสียหาย การเปิดเผยข้อมูลมีความสำคัญ คือ สามารถทราบผล

การดำเนินงานและฐานะการเงินในแหล่งต่าง ๆ ที่ผู้จัดการบริษัทตัวแทนจัดทำขึ้น การเปิดเผยข้อมูลจึงมีความสำคัญต่อผู้ถือหุ้นอย่างยิ่ง ในการที่จะได้รับข้อมูลที่สำคัญอย่างเหมาะสมและทันเวลาผู้ใช้สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีของกิจการหนึ่งไปเปรียบเทียบกับอีกกิจการหนึ่งได้ และผู้ใช้งบการเงินสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย พิทยวรเจริญ (2548 : บทคัดย่อ) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีและการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีที่สำคัญของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงาน การรับรู้รายได้จากการขายเมื่อได้ส่งมอบหรือโอนกรรมสิทธิ์ให้ลูกค้าแล้ว กิจการต้องลงรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น การเปิดเผยข้อมูลด้านสินทรัพย์ หนี้สิน หรือการเปิดเผยเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวข้องต้องมีความครบถ้วน ส่วนการเปิดเผยเรื่องสิ่งแวดล้อมมีเฉพาะบริษัทที่

จดทะเบียนในระบบหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ละรัฐวิสาหกิจ ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของการเปิดเผยสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้พบว่า การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงโดยสมัครใจ

2) ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับ การมีประโยชน์ของรายงานทางการเงินโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ 1) ด้านประโยชน์การประเมินกระแสเงินสด 2) ด้านการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ 3) ด้านการแสดงผลการดำเนินงาน 4) ด้านการแสดงสถานะทางการเงินและการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิของกิจการ และ 5) ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรของกิจการ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก

ผู้ใช้รายงานทางการเงินจำเป็นต้องวิเคราะห์หาเหตุผลรายการที่ผิดปกติหรือผิดไปจากความคาดหมายของรายงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนุชจรี พิเชฐกุล, (2553 :5) กล่าวว่า งบการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้งบการเงินที่ไม่อยู่ในฐานะที่จะเรียกร้องเพื่อให้ได้รับรายงานตามรูปแบบที่ตนเองต้องการได้งบการเงินที่จัดทำการเงิน ผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน อันเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินทุกประเภทในการนำไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งผู้ใช้งบการเงินจะต้องประเมินความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดเงินสด รวมถึงจังหวะเวลาและความแน่นอนของการก่อให้เกิดเงินสดนั้นจากข้อมูลที่ได้

ตาราง 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลกับประโยชน์ของรายงานทางการเงินโดยรวมของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทย

ตัวแปร	TFR	SC	AC	CL	VIF
$\bar{X}$	3.83	4.00	3.98	4.07	
S.D.	0.47	0.56	0.58	0.59	
TFR	-	0.422*	0.410*	0.514*	
SC		-	0.579*	0.704*	2.072
AC			-	0.666*	1.879
CL				-	2.475

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม โดยมีค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 0.410-0.514 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในลำดับต่อมาผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ

Multicollinearity ปรากฏว่าค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.879-2.475 แสดงว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black. 2006: 585)

ตาราง 3 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณโดยใช้ตัวแปรตามเป็นประโยชน์ของรายงานทางการเงิน โดยรวมของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทย

การเปิดเผยข้อมูล	ประโยชน์ของรายงานทางการเงิน		t	p-value
	โดยรวม			
	สัมประสิทธิ์ถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่	1.942	0.262	7.408	0.000*
1. ด้านความเพียงพอของข้อมูล	0.082	0.083	.982	0.328
2. ด้านความถูกต้องตามควรของข้อมูล	0.083	0.077	1.077	0.283
3. ด้านความครบถ้วนของข้อมูล	0.302	0.087	3.462	0.001*
F = 19.265 p = 0.000 Adj R ² = 0.262				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านความครบถ้วนของข้อมูลมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประโยชน์ของรายงานทางการเงินโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจาก การเปิดเผยข้อมูลทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจในข้อมูลที่นำเสนอและช่วยให้งบการเงินมีลักษณะเชิงคุณภาพซึ่งได้แก่ ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจ ความเชื่อถือได้และกาเปรียบเทียบกันได้ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวคิดของ เมธสิทธิ์ พูลดี (2551 : 287) กล่าวว่า การเปิดเผยข้อมูลเป็นการแสดงรูปแบบการจัดรายการ เกณฑ์ที่ใช้ และรายละเอียด เพื่อให้การตีความหมายในงบการเงินดีขึ้นเกี่ยวกับตัวเลขทางการเงินที่เกี่ยวกับกิจการเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิด ได้ข้อมูลที่ถูกต้องช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจลงทุนได้และทราบถึงสภาพคล่องของกิจการ ความสามารถในการชำระหนี้ และกระแสเงินสดในการดำเนินงานของกิจการซึ่งผู้ใช้สามารถตัดสินใจและสามารถประเมินสถานะกระแสเงินสดได้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brammer และ Pavelin (2006) พบว่าข้อมูลที่มีประโยชน์ต้องเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ข้อมูลจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

เชิงเศรษฐกิจได้ต่อเมื่อข้อมูลนั้น ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคตได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของงานวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลที่มีต่อประโยชน์ของรายงานทางการเงิน ในกลุ่มธุรกิจอื่น เช่น ธุรกิจยานยนต์ ศึกษาผลกระทบหรือปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูล เช่น การบันทึกข้อมูลทางการเงินบัญชีด้วยโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป การจัดเก็บเอกสารด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น หรือเพิ่มวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการสอบถามแบบเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นที่ถูกต้อง และก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

2. ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจลงทุน ใช้วางแผน

การดำเนินงาน รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กรต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การเปิดเผยข้อมูลด้านความครบถ้วนของข้อมูล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประโยชน์ของรายงานทางการเงินโดยรวม ดังนั้นผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทยจึงควรเปิดเผยข้อมูลที่ครบถ้วนเพื่อให้นักลงทุน หรือผู้ใช้งบการเงินสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. *ฐานข้อมูลธุรกิจ*. (2553). <<http://knowledgebase.dbd.go.th/dbd/Main/login.aspx>.
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2553). *มาตรฐานการบัญชี : แนวทางในการปฏิบัติและตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูล*. กรุงเทพฯ : บริษัท แอล.ที.เพรส จำกัด.
- ธนศ กองประเสริฐ. (2550). *สังคมโลก*. เว็บไซต์.
- ธาวี หิรัญรัมย์และคณะ. (2549). *บัญชีการเงิน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ทีพี เอ็น เพรส.
- นุชจรี พิเชฐกุล. (2553). *การรายงานและการวิเคราะห์งบการเงิน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ทีพี เอ็น เพรส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *วิธีการวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิงอักษร.
- พุกษา ฟิ่งจิตต์ประไพ. (2551). *การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2544). *ทฤษฎีการบัญชี*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.
- เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2547). *ทฤษฎีการบัญชี*. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.
- เมธสิทธิ์ พูลดี. (2551). *การวิเคราะห์งบการเงิน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันนชพรรณ ชื่นพิบูรณ์. (2552). *ผลกระทบของสภาพแวดล้อมในองค์กรที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินและประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจ เขตภาคเหนือ*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีรพงษ์ รามางกูร. (2551). *ไทยกับผลกระทบจากวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์*. กรุงเทพฯ : ประชาชาติธุรกิจ.
- ศศิวิมล มีอำพล. (2546). *ทฤษฎีการบัญชี*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมชาย พิทยวรเจริญ. (2548). *นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจพลังงาน*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บช.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Aaker, D. A., V. Kumer & G.S. Day. (2001). *Marketing research*. 7th ed. Newyork : John Wiley & Sons.
- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making*. 4th ed. USA : John Wiley & Son.

Brammer and Pavelin. (2006) .*Corporate reputation and social performance*. 43: 435–455. Journal of Management Studies.

Damant. (2003). “*Accounting standards – a new era*”, *Balance Sheet*. Vol. 11 Iss: 1, pp.9 - 20. uk : Journal of Mangement Studies.

Nunnally, J.C. (1978). *Psychometric theory*(2nd ed.). New York : McGraw-Hill.

Nunnally, J.C. & Bernstein, I.H. (1994). *Psychometric theory*. New York : McGraw-Hill.